

I.

FŐVÁROSI BÍRÓSÁG
8.P.22.850/2003/24.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Bíróság Dr. Sz. A. ügyvéd által képviselt F. A. felperesnek

Az E. Társai Ügyvédi Iroda által képviselt G. Kiadó Rt. alperes ellen

szertői jogsértés megállapítása, stb. iránt indult perben meghozta és kihirdette a következő

ÍTÉLETET:

A Fővárosi Bíróság megállapítja, hogy az alperes megsértette a felperes szerzői jogait azzal, hogy hozzájárulása nélkül felhasználta a felperes által készített embléma vázlatát a „S.” prospektusban, az S. Magazin” 2002. és 2003. évi kiadványának címlapján és belső oldalán, valamint az alperes internetes honlapján.

A bíróság kötelezi az alperest, hogy saját költségén 15 napon belül a fenti ítéleti megállapítást – nyilvános elégtétel adásaként – jelentesse meg a K. című magazinban.

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek gazdagodás címén 180.000 Ft-ot (azaz Egyszáznyolcvanezer Ft-ot), valamint 100.000 Ft-ot (azaz Egyszázezer Ft-ot) nemvagyoni kártérítés címén, és az összeg után 2002. december 1. napjától a kifizetésig terjedő időre járó évi 11% késedelmi kamatot.

A bíróság kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 27.000 Ft (azaz Huszonhétezer Ft) perköltséget, és az összeg után 9.000 Ft (azaz Kilencezer Ft) tekintetében 25% ÁFA összeget is.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt a Fővárosi Ítéltáblához címzett, a Fővárosi Bíróságnál 4 példányban benyújtott fellebbezésnek van helye, amelyet a másodfokú bíróság kérelemre – a tárgyalás mellőzésének a törvényben meghatározott eseteiben is – tárgyaláson bírál el, illetőleg a fellebbezési határidő lejárta előtt előterjesztett közös kérelemre tárgyaláson kívül bírál el.

INDOKOLÁS:

A felperes az alperestől érkezett ajánlatkérésre 2002. január 31-én adott választ, e szerint kivonatos árajánlatként (a projekt munkákhoz) az embléma, logotypia tervezése ellenében 105.000 Ft-ot, a kis arculatterv (névjegy, boríték, levél, papír- és fax papír) ellenében 125.000 Ft-ot, az A/4-es méretű hirdetések ellenében 50.000 Ft-ot, az A/2-es hirdetés ellenében

35.000 Ft-ot, az A/4-es méretű folder borító címoldal ellenében 55.000 Ft-ot, az A/4-es folder belső oldalnál oldalanként 7.800 Ft-ot, a flyer borító címoldal ellenében 30.000 Ft-ot, és a belső oldalra történő tervezés ellenében 5.500 Ft-ot számított volna fel.

Az alperestől K. A. aláírással az a válasz érkezett, hogy a javaslattal egyetért, a kérdés az, hogy mikorra tudná elkészíteni az „S. 2002” terveit.

A felperes a grafikai vázlatterveket három különböző formában elkészítette, a periratokhoz csatolt grafikai vázlattervek tekintetében kérelmére G/48/2002./XII.12./ számmal a Képző- és Iparművészeti Lektorátus szakvéleményt is készített.

A szakvélemény szerint a felperes, mint tervező grafikus a G. Rt-nek az S. 2002. Vásár logo pályázatára három tervet készített. A terveket azonban a G. Rt. nem kívánta felhasználni.

A logo tervekkel kapcsolatosan – összehasonlítva a G. Rt. által használatba vett logoval – azt állapították meg a szakértők, hogy az újságban megjelent 2002. S. logo a Budapesti Grafikai Alkotó Közösség Alkalmazott Grafikai Bíráló Bizottsága által zsűrizett, és archivált G/48/1/2002/1. számú, a G/48/1/2002/2. számú, és a G/48/1/2002/3. számú művek grafikai elemei és színvilágának egyértelmű, és tudatos felhasználásával készült.

A megjelent logo betűtípus váltása nem mutat lényegi eltérést, a tipográfiai módosítás nem változtat a tervező grafikus lényegét adó karakterén.

A jellegzetes grafikai elemek a hullámvonal, a buborék- és a színek, a G/48/1/2002/1. számú terv kurzív betűtípusa.

A felperes keresetet nyújtott be az alperessel szemben, mert a Budapesti Grafikai Alkotó Közösség Alkalmazott Grafikai Bíráló Bizottsága által archivált 3 db egyedi grafikai mű szerzőjeként azok jogszerűtlen felhasználását tapasztalta.

2002 februárjában a vázlatterveket elkészítette, 2002 áprilisában az alperes közölte, hogy nem kívánja azokat felhasználni. 2002 novembere óta azonban a műveket felhasználási engedély nélkül felhasználta, így az S. 2002. Vásár prospektusában, amelyet egyéb nyomtatott sajtó is folyamatosan megjelenített, az S. néven megjelentetett magazinban, illetőleg az alperes internetes honlapján folyamatosan.

Ezek a megjelent kiadványok a felperes embléma terveit plagizált formában mutatják, az emblématervek felhasználásával önálló arculattervet hoztak létre.

A felperes a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban Szjt.) 94. §-a alapján a jogsértés megtörténtének megállapítását kérte, az alperes eltiltását a további jogsértéstől, az alperes elégtétel adására történő kötelezését, teljes körű adatszolgáltatásra kötelezését, kérte kötelezni a gazdagodás megtérítésére, a jogsértést megelőző állapot helyreállítására a felhasznált eszközök és anyagok és az előállított dolgok megsemmisítésével, és kártérítés megfizetésére is kérte kötelezni az alperest.

A kereseti kérelmek közül a felperes nem tartotta fenn, mert okafogyottá vált, az alperesnek a további jogsértéstől való eltiltása iránti kereseti kérelmét, az adatszolgáltatásra történő kötelezés iránti kereseti kérelmét, továbbá a jogsértést megelőző állapot helyreállítására irányuló kereseti kérelmét.

A gazdagodás megtérítése tekintetében keresetét pontosította a felperes, és az általa tett, az alperessel kötött árajánlatban felsorolt tételek ellenében járó, és ott írt díjat követelte 1,5-szeres szorzóval számítva, miután a Tervezőgrafikusok Egyesülete által kiállított árjegyzék szerint nemzetközi vásárok és kiállítások részére készült grafikai munkáknál indokolt az 1,5-es szorzó alkalmazása.

Ennek megfelelően az összesen 400.000 Ft díjazásra tett ajánlatot 1,5-szeres szorzóval számolva a felperes 600.000 Ft és az összeg után 2002. november 30. napjától járó törvényes mértékű kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

A felperes kártérítésként nemvagyoni kártérítés iránti igényt terjesztett elő, amelyet részben a névfeltüntetés elmaradásával indokolt, másrészt azzal, hogy az alperes részére készített, de jogosulatlanul felhasznált grafikai tervezéseket a későbbi referencia anyagában feltüntetni nem tudja, névfeltüntetés elmaradása miatt a szakmai, nemzetközi, illetőleg hazai körökben sem ismerték meg a felperest az embléma tervvel kapcsolatban. A felperes nemvagyoni kártérítés iránti igénye megegyezett a gazdagodás megtérítése iránti igényével összefüggésben előterjesztett összeggel, azaz 600.000 Ft volt, és az összeg után a felperes 2002. november 30-tól törvényes mértékű kamatot igényelt.

Az alperes a kereset elutasítását kérte és arra hivatkozott, hogy a felperes által sérelmezett emblémát és arculattal kapcsolatos egyéb munkákat Sz. R. vállalkozó készítette.

Az alperes becsatlolta a vele megkötött megbízási szerződést, majd a bíróság tanúként hallgatta meg Sz. R.-t.

A tanú állította, hogy 2002., 2003. években nagyon sok mindent tervezett, így az alperes által kiadott magazin címlapját is.

Előadta, hogy 2002 márciusában készítette el azokat a változatokat, amelyek elkészítésével K. A. bízta meg.

A tanú azt is megmutatta, hogy melyik embléma tervét használták fel.

Állította, hogy másnak a tervét nem mutatta az alperes, a kiválasztott betűtípus a G. számítógépén már rendelkezésre állt, de bármilyen megvásárolható programban megtalálható.

A felperes állította, hogy 2002. február 19-én mutatta be K. A.-nak az alperesnél az általa készített vázlatterveket.

A felperes indítványára a bíróság a Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményét szerezte be a felperes által készített 3 db vázlattev, és az alperes által állított emblématerv összevetésére, annak megállapítására, hogy az emblématerv, amelyet az alperes felhasznált, készülhetett a felperes által készített vázlattev alapján vagy sem. Amennyiben a felhasználás valószínűsíthető, a bíróság felkérte a Szakértő Testületet, hogy a valószínűsítés alapjául szolgáló elemeket jelölje meg.

A Szakértő Testület egyöntetű és határozott álláspontja az volt, hogy a felperes által készített, és zsúriztetett vázlattevek, és az alperes által állítottan felhasznált emblématerv összehasonlítása alapján a ténylegesen felhasznált emblématerv a vázlattevek ismerete nélkül nem készülhetett el.

Minimális módosítás ugyan tapasztalható az elrendezésen és a betűkapcsolódások vonatkozásában. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az alperes által ténylegesen felhasznált vázlattev egyéni eredeti alkotást hozott volna létre, inkább azt mutatja, hogy a felperes vázlatteve alapján igyekeztek minimális módosítással attól eltérni.

A Képző- és Iparművészeti Lektorátus megállapításával a Szakértő Testület egyetértett, tehát hogy a felperes által zsúrizésre is benyújtott grafikai elemek- és színvilágok egyértelmű és tudatos felhasználása történt meg. Úgy a periratokhoz csatolt folyóiratban és egyéb nyomtatványokon, mind a weboldalon történő felhasználások egyértelműen a felperes vázlattevének felhasználását mutatják. Erre a három

betűtípus választása, a vázlaton feltüntetett hullám, illetve a buborékok megjelenítése is utal.

Az eljáró tanács megállapította, hogy az események időbeliségét tekintve nincs valószínűsége annak, hogy Sz. R. a felperesi vázlattevek ismerete nélkül hozta volna létre a későbbiekben ténylegesen felhasznált grafikai anyagot. Ugyanis a felperes vázlatteve 2002 februárjában született, és akkor zsűrizték, áprilisban közölte az alperes, hogy nem tart igényt a vázlattevre, majd 2002. április 17-én adott árajánlatot ugyanerre a feladatra Sz. R..

A bíróság a Szakértő Testület szakvéleményét elfogadta, az megalapozott, határozott, egyértelmű megállapításokat tartalmaz. Ennek alapján az a következtetés vonható le, hogy a felperes állítása, miszerint az alperes az általa készített vázlatteveket használta fel, bizonyított.

Ami a felperes kereseti kérelmeit illet, a bíróság az Szjt. 94. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjában írt rendelkezések alapján bírálta azt el.

A 94. § (1) bekezdés a) pontja szerint a szerző jogainak megsértése esetén követelheti a jogsértés megtörténtének megállapítását.

A felperes felsorolta azt, és a periratokhoz csatolta, hogy hol tapasztalta a saját maga részéről az alperesi felhasználást, amelyet jogellenesnek tartott.

Valószínűsítette, hogy ennél szélesebb körű felhasználás történt meg, azt azonban bizonyítani nem tudta.

Az Szjt. 16. § (1) bekezdése szerint a szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű anyagi formában, és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására, és minden egyes felhasználás engedélyezésére.

A törvény eltérő rendelkezése hiányában a felhasználásra engedély felhasználási szerződéssel szerezhető.

A felperes által készített grafikai vázlattevek az Szjt. 1 § (2) bekezdés h) pontjában írt rendelkezés szerint a törvény védelme alatt állnak.

Az alperes nem hivatkozott arra, hogy a felperessel megállapodott volna akár szóban a vázlattevek felhasználásáról, ellenkezőleg, azt állította, hogy Sz. R.-el kötött szerződést azoknak az emblématerveknek az elkészítésére, amelyek azután a felperes által csatolt anyagokon megjelentek. **A Szerzői Jogi Szakértő Testület azonban megállapította, hogy nem készülhetett el a felperesi vázlattevek ismerete nélkül az Sz. R. által készített emblématerv, tehát a bíróság a szakértői vélemény alapján megnyugtatóan megállapíthatónak találta azt, hogy a felperes által készített vázlattevek felhasználásával készítette Sz. R. azt a tervet, amelyről az alperes határozottan állította a peres eljárás során – tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalva –, hogy annak felhasználása történt meg.**

A jogsértés megállapításának egyik objektív jogkövetkezménye az Szjt. 94. § (1) bekezdés c) pontjában írt jogkövetkezmény, amely szerint a szerző követelheti, hogy a jogsértő – nyilatkozattal, vagy más megfelelő módon – adjon elégtételt, és hogy szükség esetén a jogsértő részéről és költségén az elégtételnek megfelelő nyilvánosságot biztosítsanak.

A felperes megjelölte, hogy a bíróság által megállapított jogsértés tényét hol kéri nyilvános elégtétel adásaként közölni. Az alperes ugyan arra hivatkozott, hogy egy más szakmai közönségnek szól a folyóirat, amelyet a felperes megjelölt, a felperes előadása szerint az a reklámügynökségeknek is szóló szakmai lap, amely kijelentést az alperes nem vitatta. A bíróság úgy rendelkezett, hogy a felperes kereseti kérelmére egy ízben az alperes saját

költségén köteles a K. című magazinban közölni az ítéleti rendelkezések közül a jogsértést megállapító rendelkezést, hiszen az alperes részéről reklámcélúnak is mondható felhasználás történt.

A felperes az Szjt. 94. § (1) bekezdés e) pontja alapján a jogsértéssel elért gazdagodás visszatérítését kérte.

A felperes számításai szerint az általa tett árajánlatnak megfelelő összegek azok, amelyeket az alperes nem fizetett ki a felhasználás ellenében, és ezzel gazdagodott.

A bíróság azonban azt állapította meg, hogy a felperes által közölt árajánlatok közül egyedül az embléma vázlaterv felhasználása állapítható meg a periratokhoz csatolt anyagok tekintetében.

Azt helyénvalónak tartotta, hogy a felperes a Magyar Tervező Grafikusok Egyesülete és a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének külön kiadványa alapján számította ki a követelést, amely a tagok és a felhasználók számára ajánlás, árjegyzék a felhasználási szerződések megkötéséhez nyújtott tájékoztatásként. A bírói gyakorlat ugyanis kötelezően ugyan nem tartotta alkalmazhatónak a kamarai árjegyzékeket, azt azonban szem előtt tartotta, hogy a felhasználási szerződések megkötésénél irányadó tételeket tartalmaz, és egyéb peradatok hiányában a bíróság az árjegyzék tételeit alkalmazandónak tartotta annak megállapításához, hogy a felhasználás ellenében milyen díjazás illetheti meg a szerzőt.

A bíróság az árjegyzék szerinti C kategória, azaz az 1,5-szeres szorzóval való számolást megalapozottnak találta, hiszen az ajánlás a nemzetközi vásárok, és kiállítások, stb. alkalmával történt felhasználások esetére szól.

Az árjegyzék 2. pontja szerint védjegy, embléma, szövédjegy és logotypia felhasználásánál 120.000 Ft-tól köthető ki a díjazás. Ezt 1,5-szeres szorzóval számítva a bíróság úgy ítélte meg, hogy 180.000 Ft az az összeg, amellyel az alperes mindenképpen gazdagodott azzal, hogy a vázlattervek ellenében a felperesnek nem fizettek semmilyen díjazást.

A felperes által felsorolt tételek, amelyek tekintetében az árajánlatot tette, és az ott írt összegeket követelte a perben, azért nem fogadhatók el, mert egyrészt nem történt meg a kis arculatterv elkészítése /amelyet a felperes az alperessel közölt levélben felsorolt/ önálló hirdetés-tervezések, folder és flyer tervezése sem történt meg, hanem az ismertté vált felhasználások az embléma vázlattervek felhasználását bizonyítják.

A felperes késedelmi kamatigénye alapos, a bíróság a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperest a késedelmi, törvényes mértékű kamat megfizetésére.

A felperes az Szjt. 94. § (2) bekezdése alapján nemvagyoni kártérítés iránti igényt is előterjesztett. E szerint a szerzői jog megsértése esetén a polgári jogi felelősség szabályai szerint kártérítés jár. Az általános felelősségi szabályok a Ptk. 339. § (1) bekezdésében rögzítettek.

E szerint, aki másnak jogellenes kárt okoz, köteles azt megtéríteni.

A kártérítési felelősség előbbieken megszövegezett feltételei tehát a jogellenes magatartás, a bekövetkezett kár, és a közöttük fennálló okozati összefüggés.

A jogosulatlan, jogellenes magatartás megállapíthatósága mellett a bíróság azt vizsgálta, hogy milyen hátrány érte a felperest az alperesi magatartás folytán.

A felperes a bekövetkezett nemvagyoni hátrányt abban jelölte meg, hogy nevének feltüntetése elmaradt az emblématerv felhasználásakor, ezt a bíróság a magazinban, a magazin címlapján történő felhasználás esetében megállapíthatónak találta, hiszen a magazin copyright jelzésében a felperes nevét fel kellett volna tüntetni. Szórolapokon és hirdetésekben nem szokásos a tervező nevének a feltüntetése, ebben a bíróság az alperesi

álláspontot osztotta. A felperesnek elfogadható az a hivatkozása, hogy referencia anyagként az elkészített vázlattevek felhasználását nem tudja bemutatni a későbbiekben, és az embléma felhasználása és a felperes személye közötti kapcsolat a névfeltüntetés elmaradása miatt a külvilág számára nem ismerhető fel. Mindezek a hátrányok összességében – a bíróság megítélése szerint – 100.000 Ft összegű nemvagyoni kárpótlás nyújtását indokolják, amely nagyjából alkalmas arra, hogy a felperest ért hátrányt kiküszöbölje.

A felperes ezt meghaladó hátrányt nem bizonyított, a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint pedig őt terhelte annak bizonyítása, hogy milyen mértékű nemvagyoni hátrány érte, amellyel arányban áll az előterjesztett kártérítés összege.

A bíróság a közismert hátrányos következményeket, amelyek a szerzői névfeltüntetés elmaradása miatt érik általában a szerzőt, illetőleg azt a hátrányt, amely abban áll, hogy a szerző referencia műként nem tudja bemutatni az alperes által felhasznált vázlatteveket, hiszen azokat igazolni nem tudja, hogy az ő munkái lennének, elfogadhatónak találta. Az ezt meghaladó hátrányt, és annak bekövetkezését azonban a felperesnek bizonyítania kellett volna.

A bíróság a kártérítés összege után a Ptk. 360. § (1) bekezdésében írt rendelkezés szerint is késedelmi kamat megfizetésére kötelezte az alperest.

A Pp. 81. § (1) bekezdésének rendelkezése alapján a pervesztesség-pernyertesség arányának megfelelően kötelezte az alperest a felperest képviselő ügyvéd díjának megfizetésére, illetőleg a felperes által lerótt eljárási illeték arányos részének a megfizetésére is.

A bíróság az ítélet rendelkező részét végzéssel kijavította, és a felperes által előlegezett szakértői költségek teljes egészének megfizetésére kötelezte az alperest, minthogy e tekintetben, a jogsértés megállapítása vonatkozásában az alperes teljes mértékben pervesztés.

Budapest, 2005. október 5. napján

Csíkyné dr. Szobácsi Julianna
tanácselnök

II.

FŐVÁROSI BÍRÓSÁG
8.P.22.850/2003/25.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Bíróság Farkas Anna felperesnek a Gomé diai Kiadó Rt. alperes ellen szerzői jogsértés megállapítása, st.b iránt folyamatban lévő perben meghozott 24. sorszámú ítéletet akként javítja ki, hogy az alperes 15 nap alatt 177.000 Ft (azaz Egyszázhetvenhétezer Ft) perköltséget köteles a felperesnek megfizetni, az összeg után 9.000 Ft (azaz Kilencezer Ft) tekintetében 25% ÁFA összeget is.

A végzés ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt a Fővárosi Ítéltáblához címzett, a Fővárosi Bíróságnál 4 példányban benyújtandó fellebbezésnek van helye.

INDOKOLÁS:

Az elsőfokú eljárás során a felperes által előlegezett szakértői költségek mellett még szakértői vélemény beszerzésére került sor.

A bíróság az elsőfokú ítéletben megállapított perköltség összegénél azonban számítási hiba folytán a felperes által előlegezett 150.000 Ft-ot (azaz Egyszázötvenezer Ft-ot) nem tüntette fel, ezért a Pp. 224. § (1) bekezdése szerint hivatalból elrendelte az ítélet kijavítását.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Pp. 224. § (4) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2005. október 5. napján

Csikyné dr. Szobácsi Julianna sk.
tanácselnök

III.

Fővárosi Ítéltábla
8.Pf.20.245/2006/6.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Sz. A. ügyvéd által képviselt F. A. felperesnek – az E. és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt G. Kiadó Rt. alperes ellen szerzői jogsértés megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2005. október 5. napján kelt, 8.P.22.850/2003/25. számú végzésével javított 8.P.22.850/2003/24. számú ítélete ellen az alperes által 27. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének a nem fellebbezett részét – a meghaladó keresetet elutasítottak, és ahhoz tartozónak tekintve – nem érinti, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 6.000 (Hatezer) Ft másodfokú perköltséget.

A felperes köteles leletezés terhe mellett 8 napon belül a hiányzó 5.000 (Ötezer) Ft csatlakozó fellebbezési illetéket az iratoknál leróni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indoklás:

Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes szerzői jogait azzal, hogy hozzájárulása nélkül felhasználta a felperes által készített embléma vázlatát a „S.” prospektusban, az „S Magazin” 2002. és 2003. évi kiadványának címlapján a belső oldalán, valamint az alperes internetes honlapján.

Kötelezte az alperest, hogy saját költségén 15 napon belül a fenti ítéleti megállapítást – nyilvános elégtétel adásaként – jelentette meg a „Kreatív” című magazinban.

Kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek gazdagodás címén 180.000 Ft-ot, valamint 100.000 Ft-ot nem vagyoni kártérítés címén, és az összeg után 2002. december 1. napjától a kifizetésig terjedő időre járó évi 11% késedelmi kamatot.

Kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 177.000 Ft perköltséget, 9.000 Ft tekintetében 25% áfa összeget is.

Indokolása szerint a felperes által készített grafikai vázlatterveket – amelyek a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 1. §-a (2) bekezdés h) pontja alapján szerzői jogi védelem alatt állnak – az alperes az Szt. 16. §-ának (1) bekezdésében írt engedély nélkül használta fel. Erre tekintettel megállapította az Szt. 94. §-a (1) bekezdés a) pontja alapján az alperesi jogsértést, és a c) pontja alapján nyilvános elégtételadásról rendelkezett, azzal az indokkal, hogy az alperes részéről reklám célúnak is mondható felhasználás történt.

Az ítélet ellen, annak kizárólag a nyilvános elégtételadásra kötelező rendelkezése ellen, az alperes fellebbezéssel élt, és ebben a részben kérte megváltoztatását, mentesítését az ítéleti megállapítások közzétételének kötelezettsége alól.

Fellebbezését azzal indokolta, hogy az eljárás során tagadta a jogsértés tényét, azonban a felperes felé elégtétellel kívánt élni, ezért az elsőfokú ítélet kézhezvételét követően úgy döntött, hogy a bíróság által megítélt vagyoni és nem vagyoni kártérítés összegét megfizeti a felperes részére. Hajlandó az elégtételhez szükséges nyilatkozatot megtenni, de aránytalan nagy terhet jelentene a goodwill szempontjából, mivel ő maga a „K.” című újság kiadója, amely a magyar reklámszakmának a vezető lapja. Másrészt előadta, hogy a jogsérelem nem volt olyan mértékű, amely szükségessé tenné ezt a kötelezést, tekintettel arra, hogy több mint három éve nem használja a perbeli emblématervet.

A másodfokú tárgyaláson érvelését azzal egészítette ki, hogy jelenleg nincs olyan újságja, amely tartalmában azonos, vagy hasonló lenne ahhoz, amelyikkel összefüggésben (S. Magazin) a jogsértést megállapította az elsőfokú bíróság. A „K.” című magazin ugyanis a reklámszakmával foglalkozik. Megjegyezte azt is, hogy nem ismert számára az, hogy a felperes, mint reklámokat készítő grafikusművész, mennyire ismert a reklámszakmában.

A felperes a fellebbezés kézbesítését követően csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, amelyben azt kérte, hogy a „K.” magazinban kétszer történjen meg a közzététel, mivel az alperes a hazai kreatív szakemberek és grafikai stúdiók által széles körben ismert, így különös nyomatékkal kellene respektálnia a szerzői jogokat.

A másodfokú tárgyaláson előadta, hogy tíz éve dolgozik tervezőgrafikus-művészként és reklámgrafikákat is készít. Személyes véleménye az volt, hogy a K. című magazint a reklámszakma minden érintettje ismeri. Előadta, hogy az alperes a kiadója az N. K. Könyvnek is, ezért nem engedheti meg magának az ilyen jellegű szerzői jogsértést, és emiatt is megfelelő mértékű elégtétel az adott újságban történő közzététel.

A csatlakozó fellebbezése két további kérdést is érintett. A gazdagodás címén a felperes részére megítélt összeg felemelését kérte 337.500 Ft-ra, a nem vagyoni kár összegének a 200.000 Ft-ra való felemelését kérte.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezéssel és a jogszabályi rendelkezések szerint megengedett körben előterjesztett csatlakozó fellebbezéssel érintett körben bírálta felül.

Észlelte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező részéből kimaradt a meghaladó kereset elutasítására vonatkozó rendelkezés. A kereset ismertetése, az érdemi döntés és annak indoklása alapján egyértelműen kiolvasható az ítéletből, hogy a jogsértés megállapításán, az elrendelt elégtételen túl, és a megítélt gazdagodást, valamint nem vagyoni kárt meghaladóan nem adott helyt a keresetnek az elsőfokú bíróság, mindössze az ítélet rendelkező részéből maradt ki ennek megszővegezése. Ezért fogalmazott úgy a másodfokú bíróság, hogy

elutasítottnak tekintve a meghaladó keresetet, és ezt nem fellebbezettként nem érintve bírálta felül az elsőfokú bíróság döntését. Azért minősült nem fellebbezettnek, mert az alperes kizárólag az ítélet közzétételének elrendelése miatt fellebbezett.

A Pp. 244. §-ának (1) bekezdésébe foglalt szabályból következően a csatlakozó fellebbezés is csak ezen ítéleti rendelkezést érinthette.

A Pp. 244. §-ának (1) bekezdése szerint a fellebbező fél ellenfelét a fellebbezési tárgyalásra szóló idézésben arra is figyelmeztetni kell, hogy a fellebbezésre vonatkozóan ellenkérelmet terjeszthet elő, ha pedig a fellebbezéssel megtámadott ítélet megváltoztatását is kívánja – annyiban, amennyiben az ítélet ellen fellebbezésnek helye van – csatlakozó fellebbezést nyújthat be. Ha a fellebbezés a per főtárgyát nem érinti, a per főtárgyára vonatkozóan csatlakozó fellebbezésnek nincs helye. A 235. § (1) bekezdése a fellebbezési ellenkérelemre, valamint a csatlakozó fellebbezésre is irányadó.

A csatlakozó fellebbezés tehát járulékos jellegű, a benyújtásának feltétele az ellenfél által benyújtott fellebbezés. Amennyiben a csatlakozó fellebbezés a Pp. 244. §-ának (4) bekezdése értelmében önálló fellebbezésnek nem tekinthető – azaz a fél részére nyitva álló fellebbezési határidőn túl történt az előterjesztése – a tartalmát is a fellebbezési kérelem tartalma korlátozza. Ha tehát a fellebbezés az ítéletnek csak egyes rendelkezéseit érinti, akkor azon túl a csatlakozó fellebbezés sem támadhatja az ítéletnek, fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezéseit.

Mivel jelen esetben az alperesi fellebbezés kizárólag az elégtételadásra vonatkozó részét támadta az ítéletnek, a csatlakozó fellebbezés is csak ezen kereseti részt érintő döntés kapcsán nyerhetett előterjesztést, és nem támadhatta az ítéletet a gazdagodás és nem vagyoni kártérítés iránti keresetnek csak részben való helytadás miatt, kérve ebben a tekintetben a kereset szerinti teljes követelés megítélését. A jogszabályok által megengedett körbe eső kérelme is volt a csatlakozó fellebbezésnek, amennyiben a jogsértés miatt elrendelt elégtételről szóló rendelkezést támadta. A gazdagodás és a nem vagyoni kárigénynek csak részben való helytadás miatt azonban nem élhetett csatlakozó fellebbezéssel a felperes. Így a csatlakozó fellebbezés ezeket érintő részével a másodfokú bíróság nem foglalkozott.

A fellebbezést érintett körben az alperes fellebbezését és a felperes csatlakozó fellebbezését a másodfokú bíróság nem találta alaposnak.

Az elsőfokú bíróság döntésével, az elrendelt elégtételadás módjával és a nyilvánosság mértékével a másodfokú bíróság egyetértett.

Az Szt. 94. § (1) bekezdése szerint a szerző jogainak megsértése esetén – az eset körülményei szerint – különböző polgári jogi igényeket támaszthat, így többek között a c) pont szerint követelheti, hogy a jogsértő – nyilatkozattal vagy más megfelelő módon adjon elégtételt, és hogy szükség esetén a jogsértő részéről és költségén az elégtételnek megfelelő nyilvánosságot biztosítsanak.

Az elégtételadás a szerzői jogsértés esetén alkalmazható objektív polgári jogi jogkövetkezmények körébe tartozik, amelynek elrendelése független a vétkességtől. A jogsértés megállapítását követően az elégtétel adására irányuló kérelem teljes elutasítására a bírói gyakorlatban nemigen kerül sor. Alkalmazása azonban nem automatikus, mert a felperes kérelmének keretein belül, az okozott sérelem nagyságából kiindulva mérlegelés

alapján történik az objektív jogkövetkezmények alkalmazása arányos mértékének és módjának az elrendelése, amely a jogsérelem elhárítása mellett a prevenció céljait is szolgálják.

Az adott esetben teljes mértékben indokolt volt a felperes igénye az elégtétel adásával kapcsolatban, amely a keresete szerint egyszeri közzétételre vonatkozott.

A jogsértés mértékére tekintettel méltányolhatónak találta a másodfokú bíróság is a felperesnek azt az érdekét, hogy elégtételt kapjon az adott módon. Ezt a „K.” című szaklapban történő közzététel megfelelően biztosítja, mert ezzel érhető el, hogy a szakma azonosítani tudja a felperest a jogszerűtlenül felhasznált szerzői művel, illetve, hogy a szakmai körökben értesüljenek arról, hogy művének jogellenes felhasználása történt. Amennyiben a jogsértés tényének a közzétételére egyáltalán nem kerülne sor, akkor a felperes semmilyen elégtételt nem kapna.

Az alkalmazott jogkövetkezményeknek az ítélet szerinti mértékét és módját, az adott újságban történő, egyszeri közlést arányosnak találta a másodfokú bíróság.

Alaptalanul hivatkozott ennek kapcsán az alperes arra, hogy az adott mértékű nyilvánosság az ő érdekeivel ellentétes. Az elégtétel elrendelése során a jogsérelmet szenvedett felperes érdekeit kell szem előtt tartani, és ennek alapján kell az eset körülményeivel összhangban állóan, arányos mértékben elrendelni. Az elsőfokú bíróság döntése ennek megfelel, az elégtétel mellőzését eredménytelenül kérte a fellebbezés.

A felperes csatlakozó fellebbezése kapcsán arra kell rámutatni, hogy a kereset egyszeri közzétételre irányult. A Pp. 247. §-a körébe eső keresetfelemelés volt csak megengedett. Ennek minősül a kétszeri közlés elrendelése iránti igény, ami nem volt alapos. Az előbbieken kifejtettek értelmében az elrendelt elégtétel megfelelt a jogszabályoknak és a figyelembe veendő körülmények megfelelő mérlegelésének.

A Fővárosi Ítélet tábla az elmondottak értelmében a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét, nem érintve annak nem fellebbezett részét.

Az eredménytelenül fellebbező alperest, a sikertelen felperesi csatlakozó fellebbezés figyelembe vétele mellett kötelezte a felperes másodfokú perköltségének megfizetésére, amelynek összegét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (3) és (5) bekezdései alapján állapította meg, 20% áfával növelten (Pp. 78. §).

A felperes az Itv. 46. §-ának (4) bekezdésében írt mértékű, csatlakozó fellebbezési illetéket köteles leróni az iratoknál a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-a (2) bekezdése szerint.

Budapest, 2006. április 11

Tóth Lászlóné dr. sk.
a tanács elnöke

dr. Lesenyey Terézia sk.
előadó bíró

Dr. Kovács Zsuzsanna sk.
bíró